

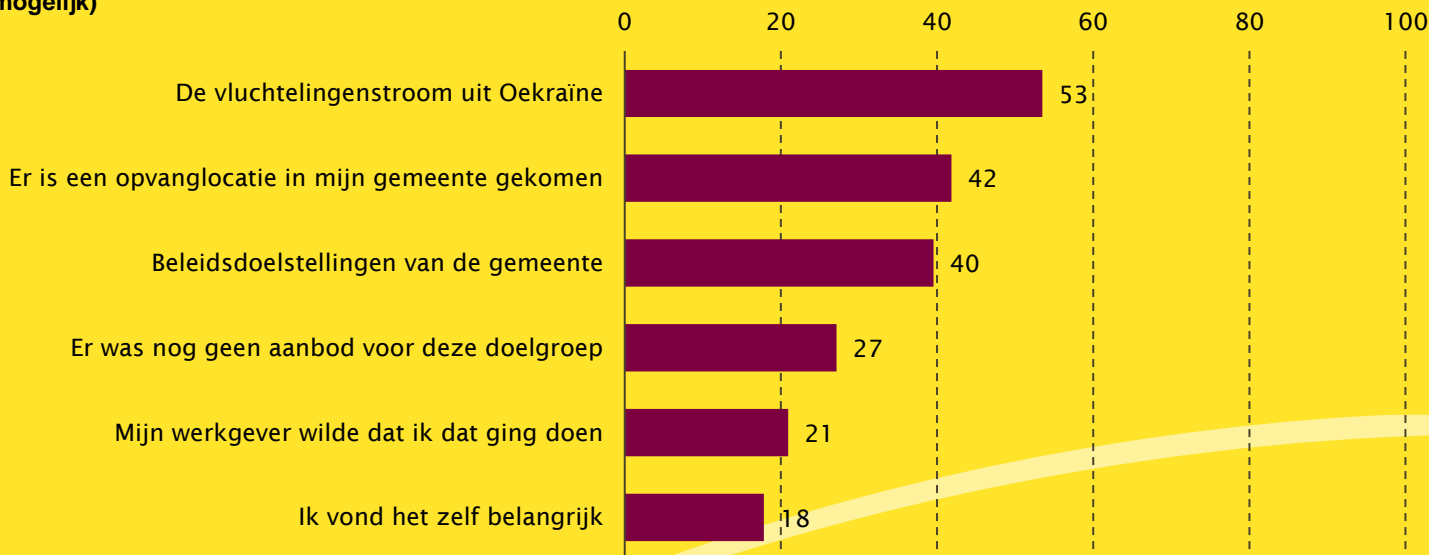
Betrokkenheid buurtsportcoaches bij vluchtelingen

Meer gemeenten verbinden sport en bewegen met vluchtelingenwerk

Factsheet 2023/5

Angelina Gómez Berns & Wikke van Stam

Figuur 1 Redenen voor buurtsportcoaches om met vluchtelingen te werken (n=129, in procenten, meerdere antwoorden mogelijk)

Bron: Mulier Instituut, panelpeiling buurtsportcoaches, najaar 2022.

Aanleiding

De helft (50%) van de gemeenten zet hun buurtsportcoaches in voor werken met vluchtelingen. Dat blijkt uit de Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties van 2022.¹ In de jaren daarvoor was dit aandeel een stuk lager (2021: 37%; 2020: 34%; 2019: 34%).^{2 3 4} Buurtsportcoaches verbinden sport en bewegen op verschillende manieren met vluchtelingenwerk. Een voorbeeld is sport- en beweegactiviteiten op een opvanglocatie organiseren.

Mogelijk hangt deze toename samen met de oorlog in Oekraïne. Deze begon in februari 2022 en heeft voor meer Europese vluchtelingen in Nederland gezorgd.

Om te achterhalen waarom meer gemeenten hun buurtsportcoaches inzetten om met vluchtelingen te werken, heeft het Mulier Instituut een vragenlijst verspreid onder buurtsportcoaches. 129 van de 261 buurtsportcoaches die de vragenlijst hebben ingevuld, zijn betrokken bij sport- en beweegactiviteiten voor vluchtelingen. Aan hen hebben we gevraagd waarom ze met vluchtelingen werken, hoe ze met vluchtelingen werken en met welke partijen ze samenwerken.

Vluchtelingenstroom uit Oekraïne belangrijkste reden

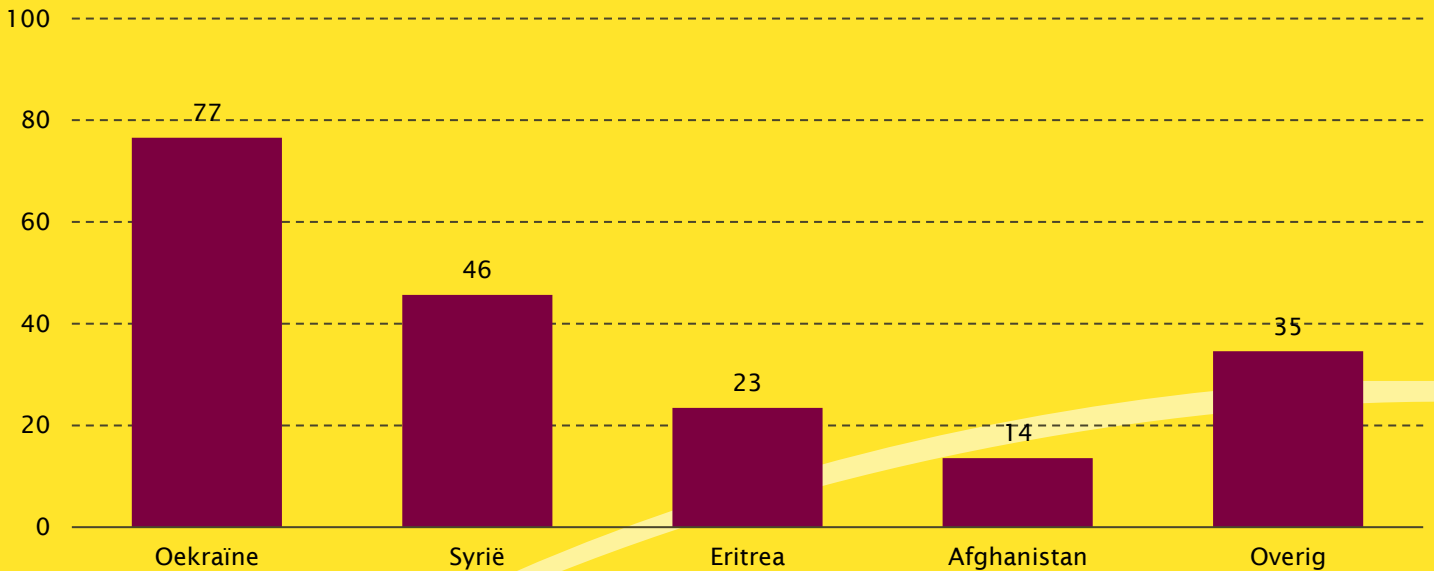
In figuur 1 staan de redenen die buurtsportcoaches op dit moment hebben om met vluchtelingen te werken. Ze noemen de vluchtelingenstroom uit Oekraïne het vaakst als reden (53%). Twee op de vijf buurtsportcoaches (42%) noemen als reden (ook) dat er een opvanglocatie in de gemeente is gekomen. Eenzelfde deel noemt beleidsdoelstellingen van de gemeente (40%) (ook) als aanleiding.

Vershil buurtsportcoaches die vóór en na begin oorlog in Oekraïne met vluchtelingen zijn gaan werken

Bij de analyse van de resultaten hebben we de buurtsportcoaches in twee groepen ingedeeld: buurtsportcoaches die vóór de oorlog in Oekraïne al met vluchtelingen werkten en buurtsportcoaches die daar na het begin van de oorlog mee zijn gestart.

In beide groepen zijn de vluchtelingenstroom uit Oekraïne (gestart vóór de oorlog: 37%; gestart na de oorlog: 32%) en de komst van een opvanglocatie in de gemeente (voor: 25%; na: 29%) vaak genoemde redenen (niet in figuur). Een belangrijk verschil zien we in het percentage buurtsportcoaches dat de beleidsdoelstellingen van de gemeente als reden noemt. Dit is hoger onder buurtsportcoaches die vóór de oorlog in Oekraïne al met vluchtelingen werkten (52% vs. 23%; niet in figuur).

Figuur 2 Land van herkomst van de vluchtelingen waar buurtsportcoaches mee werken (n=129, in procenten, meerdere antwoorden mogelijk)

Bron: Mulier Instituut, panelpeiling buurtsportcoaches, najaar 2022.

Oekraïne vaak als land van herkomst genoemd

Drie kwart (77%) van de buurtsportcoaches die met vluchtelingen werken, zegt te werken met vluchtelingen uit Oekraïne. Een deel van de buurtsportcoaches noemt (ook) andere landen van herkomst, zoals Syrië (46%), Eritrea (23%) en Afghanistan (14%; figuur 2). Dit zijn vooral buurtsportcoaches die vóór de oorlog in Oekraïne al met vluchtelingen werkten (niet in figuur).

Buurtsportcoaches bereiken met hun werk vooral statushouders met een verblijfsvergunning en asielzoekers die in de asielprocedure zitten (beide 53%, niet in figuur). Voor afgewezen asielzoekers lijkt nauwelijks aandacht te zijn (3%).

Buurtsportcoaches richten hun werkzaamheden vooral op kinderen (71%), jongeren (67%), jongvolwassenen (64%) en/of volwassenen (66%). Met vluchtelingen van 0-4 jaar (26%) of ouder dan 65 jaar (33%) werken ze minder vaak.

Veel samenwerking

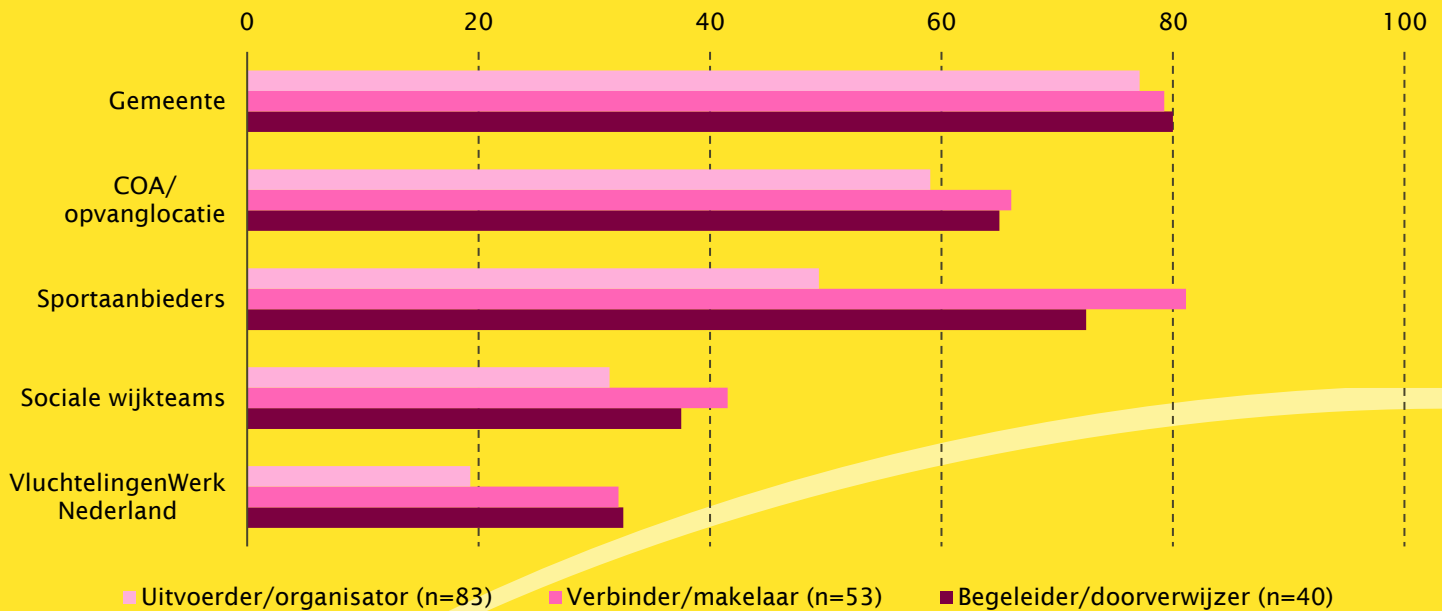
Bijna alle buurtsportcoaches die met vluchtelingen werken, werken samen met andere organisaties (98%). Dit zijn vooral de gemeente (71%), de opvanglocatie (55%) en sportaanbieders (52%; niet in figuur).

De rol van buurtsportcoaches

Buurtsportcoaches hebben verschillende rollen bij het verbinden van sport en bewegen met vluchtelingenwerk. Twee op de drie buurtsportcoaches (64%) zijn ‘uitvoerder/organisator’. Deze buurtsportcoaches verzorgen de sportactiviteiten. Twee op de vijf (41%) zijn (ook) ‘verbinder/makelaar’. Zij brengen organisaties met elkaar in contact, zoals sportaanbieders met de opvanglocatie. Eén op de drie buurtsportcoaches (31%) is (ook) ‘begeleider/doorverwijzer’. Zij motiveren vluchtelingen en begeleiden ze naar sportactiviteiten bij een aanbieder.⁵

In figuur 3 zien we twee verschillen tussen buurtsportcoaches met de rol van ‘verbinder/makelaar’ of ‘begeleider/doorverwijzer’ en buurtsportcoaches met de rol van ‘uitvoerder/organisator’. ‘Verbinders/makelaars’ en ‘begeleiders/doorverwijzers’ werken vaker samen met sportaanbieders (respectievelijk 81% en 73%) en met VluchtelingenWerk Nederland (respectievelijk 32% en 33%) dan ‘uitvoerders/organisators’ (sportaanbieders: 49%; VluchtelingenWerk Nederland: 19%).

Figuur 3 Samenwerkingspartners van buurtsportcoaches bij het werken met vluchtelingen, uitgesplitst in rollen die buurtsportcoaches hebben bij de werkzaamheden (in procenten, meerdere antwoorden mogelijk)

Bron: Mulier Instituut, panelpeiling buurtsportcoaches, najaar 2022.

Conclusie

Uit de resultaten van deze panelpeiling kunnen we opmaken dat de oorlog in Oekraïne een belangrijke rol heeft gespeeld in de groei van het aantal gemeenten dat sport en bewegen verbindt met vluchtelingenwerk.

In 2022 verbond de helft van de gemeenten sport en bewegen met vluchtelingenwerk. In de jaren daarvoor deed ruim één op de drie gemeenten dit. Bij de gemeenten die hier na het begin van de oorlog in Oekraïne mee zijn begonnen, lijkt dit veel minder vaak onderdeel te zijn van de beleidsdoelen. Deze gemeenten hebben zich aangepast aan de veranderde maatschappelijke situatie.

Het is belangrijk dat deze gemeenten de verbinding van sport en bewegen met vluchtelingenwerk borgen in gemeentelijke beleidsdoelstellingen of uitvoeringsplannen. Sport en bewegen is namelijk voor alle vluchtelingen belangrijk. Het draagt bij aan de (sociale) integratie van vluchtelingen.⁶

Verantwoording

Deze factsheet is gemaakt met resultaten uit de peiling in het najaar van 2022 onder buurtsportcoaches (Mulier Instituut i.s.m. Wij Buurtsportcoaches & Vereniging Sport

en Gemeenten; n=261). Dit is tot stand gekomen met subsidie van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

Referenties

- Heijnen, E., Van Stam, W., Gómez Berns, A., & Vrieswijk, S. (2022). *Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties 2022*. Mulier Instituut.
- Van Stam, W., Heijnen, E., & Vrieswijk, S. (2021). *Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties 2021*. Mulier instituut.
- Van Stam, W., & Heijnen, E. (2020). *Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties 2020*. Mulier Instituut.
- Pulles, I., Van Stam, W., Heijnen, E., & Van Lindert, C. (2019). *Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties 2019*. Mulier Instituut.
- Aalbers, M., & De Wit, B. (2021). De buurtsportcoach, van uitvoerder tot verbinder pur sang. *Tijdschrift voor Gezondheidswetenschappen*, 99, pp. 7-10.
- Spaaij, R. (2015). Refugee youth, belonging and community sport. *Leisure Studies*, 34(3), pp. 303-318.